

Regionalna Izba Obrachunkowa w Olsztynie

10-578 Olsztyn, Al. Marszałka Józefa Piłsudskiego 32

tel. (89) 675-52-20
fax. (89) 527-08-86

WKGF (89) 535-03-88

RIO.III.072-19/2022

Olsztyn, dnia 15 marca 2022 r.

Pan

Sławomir Ambroziak

Wójt Gminy Jedwabno

Urząd Gminy

ul. Warmińska 2

12-122 Jedwabno

W odpowiedzi na pismo z dnia 14 lutego 2022 r. /otrzymane w dniu 16 lutego 2022 r./ dotyczące stosowania przepisów, obowiązującej od dnia 1 stycznia br. ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych /Dz. U. z 2021 r., poz. 2490/ w sprawie wypłaty ekwiwalentu ratowniczego dla ochotniczych straży pożarnych na terenie gminy Jedwabno za miesiące styczeń-luty 2022 roku na podstawie uchwały Nr XXIII/122/08 Rady Gminy Jedwabno z dnia 6 listopada 2008 roku w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego za udział w akcjach ratowniczych i szkoleniu pożarniczym dla członków Ochotniczych Straży Pożarnych Gminy Jedwabno, Regionalna Izba Obrachunkowa w Olsztynie informuje, co następuje:

W związku z wejściem w życie ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, art. 28 u.o.p. utracił moc. Derogacja tego przepisu nastąpiła na podstawie art. 38 pkt 12 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych /Dz. U. z 2021 r. poz. 2490/.

W stanowiskach prezentowanych przez doktrynę podnosi się, że w ustawie o ochotniczych strażach pożarnych nie zawarto przepisów przejściowych dotyczących ekwiwalentów dla członków OSP, w tym uchwał w sprawie ich wysokości. Wobec czego przyjęto tezę, że w związku z art. 38 pkt 12 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych dotychczasowe uchwały utraciły moc obowiązującą z dniem 1.01.2022 r., z uwagi na uchylenie podstawy prawnej do ich podjęcia. Ponadto wskazano, że *utrata mocy obowiązującej przez ustawę (lub jej wybrany przepis), która zawierała upoważnienie do podjęcia uchwał wykonawczych, ma ten skutek, iż tracą moc również te uchwały, o ile przepisy przejściowe nie stanowią inaczej* /vide: W. Płowiec, Utrata mocy obowiązującej aktu prawa miejscowego na skutek uchylenia albo zmiany przepisu ustawy upoważniającego do jego wydania, wyrok NSA z dnia 4 marca 2002 r., II Sa/Ka 3255/01; uchwała Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 23 maja 2018 r., 13/741/2018/.

Z uwagi na pojawiające się wątpliwości interpretacyjne stanowisko w tej materii zajęła Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej i poinformowała, że „uchwały dot. ekwiwalentu, podjęte przed dniem wejścia w życie ustawy o Ochotniczych Strażach Pożarnych tj. 01.01.2022 r. obowiązują nadal, do czasu wydania nowych uchwał (art. 15 ust. 2), nie dłużej jednak niż do 30 czerwca 2022 r. (o czym stanowi art. 48 ustawy)” /vide: <https://www.gov.pl/web/kgpsp/komunikat-w-sprawie-ekwiwalentu-za-akcje-druhow-osp/>.

Ponadto, w piśmie z dnia 26.01.2022 r., znak: BOL-II-0754/1/22 Komendant Główny PSP – powołując się na wyrok NSA z dnia 26 września 2012 r. sygn. akt I OSK 1534/11- wskazał, że „wobec zachowania przez art. 15 ustawy tożsamego zakresu przyznanej radom gminy kompetencji prawodawczej, uchwały tych organów podjęte na podstawie art. 28 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej zachowały swoją moc obowiązującą, mimo technicznego uchylenia wspomnianego przepisu. Za słuszością takiego stanowiska przemawiają także względy wykładni celowościowej, związane z potrzebą zapewnienia ciągłości funkcjonowania ważnych z punktu widzenia bezpieczeństwa, społecznych podmiotów ratowniczych”.

W kontrze do w/w pisma Komendanta Głównego PSP – Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP w stanowisku z dnia 7 lutego 2022 r. wskazał, że „tak długo, jak nie zostanie podjęta odpowiednia uchwała przez radę gminy, która ma na to czas do 30 czerwca 2022 r.” (art. 48 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych), nie będzie możliwe wypłacenie strażakom OSP ekwiwalentu za uczestnictwo w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, które miały miejsce od 1 stycznia 2022 r.” /vide: <https://zosprp.pl/2022/02/08/> stanowisko-zwiazku-osp-rp-w-sprawie-uchwal-rad-gmin-dotyczacych-ekwiwalentow-dla-strazakow-ochotnikow/. Jednocześnie wskazano, że pogląd wyrażony w wyroku NSA z dnia 26 września 2012 r. „dotyczył odmiennej sytuacji niż mamy w przypadku ustawy o ochotniczych strażach pożarnych. W sprawie rozpoznawanej przez NSA zmianie w ustawie o gospodarce nieruchomościami uległa bowiem jedynie numeracja przepisu kompetencyjnego, natomiast treść normy prawnej pierwotnie ustanowionej w art. 98 ust. 4 ustawy nie uległa zmianie i zachowana została ciągłość obowiązywania tej normy prawnej. Zdaniem NSA należy w takiej sytuacji odróżnić uchylene przepisu od uchylenia normy prawnej, upoważniającej radę gminy do ustalania w drodze uchwał wysokości stawek procentowych opłat adiacenckich. Norma prawna nie została uchylona ani nie uległa zmianie. Takie stanowisko znajduje potwierdzenie w licznych orzeczeniach Naczelnego Sądu Administracyjnego /zob. wyrok NSA z dnia 11 marca 2011 r., I OSK 686/10, a także wyroki NSA: z dnia 6.05.2009 r. w sprawie I OSK 692/08; z dnia 29.07.2009 r. w sprawie I OSK 1069/08; z dnia 30.04.2010 r. w sprawie I OSK 946/06/”.

Stanowisko Komendanta Głównego PSP oraz Związku Ochotniczych Straży Pożarnych nie mają charakteru wiążącego. Jednak Regionalna Izba Obrachunkowa w Olsztynie podzieliła stanowisko Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej z dnia 26 stycznia 2022 r., zajęte w uzgodnieniu z Departamentem Prawnym MSWiA, podobnie jak Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku, która w piśmie nr RP.0441/22/7/2022 z dnia 24 lutego 2022 r., wyjaśniła, iż „Za przyjęciem takiego stanowiska przemawia również fakt, że – choć doszło do uchylenia przepisu art. 28 ustawy o ochronie przeciwpożarowej, stanowiącego materialnoprawną podstawę do wydania przez radę gminy uchwały w sprawie wysokości ekwiwalentu ratowniczego, to jednak w art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2490) przewidziano analogiczny przepis, upoważniający ten sam organ (radę gminy) do uregulowania tej samej materii (wysokości ekwiwalentu ratowniczego), w ten sam sposób (w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego). W sensie materialnym kompetencja rady nie uległa zatem zmianie. Uzasadniając powyższe stanowisko podkreślić również należy, że zmianie nie uległy także wytyczne dotyczące treści uchwały, określające w tożsamy sposób limit wysokości ekwiwalentu ratowniczego. Zatem z uwagi na to, że uchyleniu uległ jedynie przepis stanowiący podstawę prawną do ustalenia wysokości ekwiwalentu, a nie norma prawna upoważniająca do

uregulowania powyższej materii, to przyjąć należy, że uchwały podjęte przed 1 stycznia 2022 r. na podstawie art. 28 ustawy o ochronie przeciwpożarowej zachowały moc obowiązującą”.

W tym miejscu należy wskazać, że Izba nie ma uprawnień do dokonywania powszechnie obowiązującej wykładni przepisów prawa. W związku z tym niniejsze wyjaśnienie należy potraktować, jako stanowisko Izby, które nie jest wiążące dla wnioskującego o udzielenie wyjaśnienia, jak również dla organów rozstrzygających w konkretnych sprawach.

Z-CA PREZESA
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Olsztynie
Bogdan Gaber

